

Ihmiset
ja
Pikkulinnut.

Kirjoittanut:

Wilma.

Palkittu teos.

Kuotfin kielestä suomentanut.

M. W. L.

Sämeenlinnan Eläin-suojelusseuran kustannuksella.

Hämeenlinnassa,
Hämäläisen osake-yhtiön kirjapainossa, w. 1879.

Etä rakkaus luontokappaleita kohtaan ja niiden hoito tuottaa meille äärettömän suurta huvia ja nautintoa, sen osoittaa seuraava tosi kertomus. Se pieni huvila, jossa minä tätineni ja yhden ainoan palvelustytön kanssa asun, on keskellä hako- ja lehtimetsää. Siellä vallitsee semmoinen hiljaisuus ja rauha, että ainoastaan tuulen humina ja kirkonkellojen juhlaallinen ääni junnuntai aamuna sekä lauantai ehtoon sen katkaisee. Tämä vähäinen koti on myös rakas olopaikka metsän sekä siivellisille asukkailla että muille pikku eläimille, niintuin oraville, jäniksille, jopa ketuillekin, jotka välistä kulkewat tuon punaiseksi maalatun, valkeilla affunakehillä ja nurkilla varustetun, huoneen portaiden sivuitse. Mikon wieraisjakäynti ei ole kuitenkään terwetullut, sillä nuo kauniit kanat verkolla ympäröidysnä kanapihasa ovat silloin suuressa vaarassa ja toroittawattin laakottawat äänenjä pelosta, kavalan wieraan lähestyessä. Mutta aika harvoin uskaltaakin tämä wieras tulla meitä tervehdämään, ja silloinkin wain hetkeksi.

Pikkulintuja, jotka erittäin ovat saaruttaneet minun juosioni, ovat tuo kaunis peipponen, joka wisertää lyhyttä fewätraitista laulua ja korkeissa kuusissa aiwan affunan wieressä, sekä pienet tiaiset, jotka riippuwat kuusenkäwyissä ja etsiwät elatustansa mitä taitawimmasti. Kaksi vuotta takaperin johtui mieleeni asettaa ulos ruokaa näitä lemmittyjäni warten ja pystyti tähän tarfoitukseen kovan korkean ki-

wen ohelle, muutama syli siitä affunasta, jonka wieresjä minä työssäni tawallisesti olen. Mikää kullui ennenkuin pienet wieraat ymmärsivät olewansa kutsuttuja katettuun pöytään, mutta vähitellen saapuivat ne kuitenkin, ensin jotenkin warowasti ja arastiti, ikäänkuin peläten wäijymistä, mutta vähitellen aina wapaammaasti nauttiafseen hampun siemeniä ja leiwän murusia. Meidän ilomme oli affunasta katfella niiden erilaista käytöstä, niiden enemmän eli vähemmän ystävällistä kohtelua toisiansa vastaan, ja wihdoin tulivat ne meille niin raffaiksi, että meidän ensimmäinen aamutoimemme oli katfella ruokakoppaa, jossa tawallisesti oli joku pieni lintu. Kestisurwella pidimme ateriamme kahden koirun warjossa lähellä piffulintujen ruokapaikkaa, ja meissä syttyi suuri riemu, kun nämä niin tottuivat seuraamme, että ne lewollisesti pysyivät kopassa meidän kulkiesjamme edestakaisin sen siwuitse tahi syödessämme päiwällistä sen lähellä. Ennen surwen loppua olivat ne ihmeekseni oppineet kaikenlaista. Ne ymmärsivät tietysti, että se, joka tähtti heidän ruokakoppansa siemenillä, surwimilla ja leiwän murusilla, olin minä, sillä ne wisertelivät usein niin tutusti, nähdessään minun. Ne oppiwat myöskin käsittämään, että suurus tarjottiin heille kello 8 aamulla. Sillä mainitulla kellon lyönnillä kokoontuivat pienet wieraani joukottain noihin korkeisiin kuusiin, odottamaan minua, ja kun minä astuin ulos owesta tuiskuivat ne minua vastaan, lennellen ympärilläni mitä wilkkaimmalla tawalla, kuitenkaan rohkenematta asettua minun olkapäilleni tahi tähyinäiselle lautaselle. Minä en koskaan unhottanut piffu lintusten suuruusta, eikä heidän itseään tehnyt mieli

jättää käymästä tuolla niin ahkerasti viljeltyllä ruokafakopalla.

Syksyllä, kun heidän lähtö-aikansa etelään oli käsisä, kaipasimme me eräänä aamuna kaiffia peippofiamme. Nuo pienet tiaiset tulivat yksistään, söivät yksinään, ja me sanoimme sangen alakuloisina toisillemme: "Ne ovat matkustaneet pois, muistatkoohan ne toisena suvena pientä ruoka-koppaansa? Eivätköhän ne ole arvoja ja metjistyneitä tullessaan takaisin?" Puolipäivän aikaan havaitsin tuitenfin tavatoman liikkeen noissa korkeissa kuusissa, jotka niin uskollisesti hyleilevät toisiansa ulkona aiwan kiven vieressä, jossa pienet siivelliset olennot niin mielellään oleskeliwat. Minä wilkasin tutkistellen ulos affunasta ja katso, tuolla ulkona oli koko joukko peipposia, kotoontuneina lähtöön! Ne olivat asettuneet syömään jäähyväis-ateriaansa ja hyppeliwät nyt ruohossa, kalliolla ja hiedassa. Sillä wälin kun toinen osa räpytteli siipiään puiden oksilla, nautti toinen osa ruokaa. Se oli elämää ja liikettä, joka oli sanomatoman huwittawaa katsella. Noin neljänneštunnin, eh'ei niinkään kauwan, lewähtiwät pienet matkustajat. Senjälkeen kuului suhina, parwi kohosi aina ylemmäksi ja näkyi viimein ainoastaan wähäisinä pisteinä, lentäen wäikkyen pilwisä minun katselewallesilmälleni. Ne olivat pois — jopa luulen wuodattaneeni hyhneleenfin, ne olivat suwella olleet joka päiväisenä seuranani ja saawuttaneet koko raffauteni. "Jos kaiffi tuttawamme olisiwat yhtä rauhallisia, yhtä wähän kielittelewä ja yhtä tyytyväisiä, kuinka hupaista olisikaan elämämme", ajattelin seisoesjani katsellen pakenewien, kairwattujen ystäwieni menoa.

Talvi tuli, tällä kertaa tavattoman korkeilla hangilla, lumi peitti pikkulintujen ruokakopan, kuuset seisoiivat niin kanteina ja kylminä ja ainoastaan tiäiset hyppelivät joskus palellen lumisten oksien välillä. Talitiainen koputtikin alkunan ruutuja, ikään kuin sanoaksen: ovatko ihmiset unhoittaneet meidän, juuri silloin kun luonnon suuresä varastohuoneessa on niin vähän tarjottavaa? Häikäisewän walkean hangen yli juoksi jäniksiä ja oravia, jättäen kummalliset jälkensä, mutta minä ikävöitsin kewään raittiutta ja linnunlaulua, ja me puhuimme usein odotetuista peippoista ja kysymys: ovatkohan unohtaneet ruokapaikkansa? lausuttiin usein.

Suhtikuussa puhdistin kopan ja asetin siihen niiden mieliruokaa, hampunsiemeniä. Uusia päiviä tuli, ruoka ei vähennyt, ja minä epäilin wierasteni muistoa. Gräänä päivänä kun, tehdyäni matkan lähi-seutuun, palasin kotia, tervehti minua tätini näillä sanoilla: "Terveisjä peippoilta, he ovat syöneet suuruksensa." Suuri samassa kuulin wiserrysken, tuon hywin tunnetun wiserrysken, ja kuusen korkeimmassa latwasä feinu peipponen komeassa kewät-assussaan. Kewään pieni sanansaattaja tervehti minua elähyttävällä, wirkistävällä wiserryskellään. Minä riemuitin, mutta huomasin pian että ne todella olivat arempia kuin ne syksyllä, ennen lähtöänsä, olivat olleet. Nyt piti ystävällisellä puheella ja hiljaisilla liikunnoilla totuttaa niitä meitä näkemään. Tämä onnistuikin vähitellen ja meidän welvollisuutemme kummaltakin puolen alkoivat uudestaan: Minä täytin kopan ja peipot wisersivät lauluansa kiitosseksi.

Tänä juvena oppivat ne vähän enemmän kuin edellisenä. Minä rohkenen sanoa että ne opetukset, jotka silloin annoin, olivat langenneet hyvään maahan ja kantoivat hedelmän. Kun puolipäivän aikaan syötin kanoille jyviä sileällä kalliolla, heitin tavallisesti hampunsiemeniä viereiselle tiivelle piffulinnuille. Jos korkealla äänellä kutsuin kanoja, eivät ainoastaan nämät totelleet, vaan myöskin piffulinnut oppivat sitä kuultelemaan, ja saivat vihdoin niin tarhan ymmärryksen, että ne kohta kuullessaan ääneni viisertäen saapuivat tiivelle. Niiden tarffuus edistyi vihdoin niin ettei ainoastaan isä peipponen vaimoneen saapunut, vaan myöskin koko parvi toivottaita jälkeisiä, jotka lyhyt-pyrstöisinä, tottumattomilla ja räpyttelevillä siivillään asettuivat kopan reunalle, jossa ne noukka auki odottivat että vanhemmat huolellisella innolla sinne pistäisivät ruokaa. Ja vanhempien huolellisuus oli tosiaankin juuri. Koiras ja naaras hyppelivät toimessaan ympäri, haften parasta siementä, ja pienokaiset melkein liikkumattomina odottivat niiden palaamista. Sanomatonta luotamusta nämät pienokaiset osoittivat. Ne turvasiivat niin josteasti vanhempainja urholliisuuteen, etteivät lentäneet pois waikka lähestyhin niitä käsiwarren matkalle. Ne olivat erittäin uteliaita ja tämä wika waijutti kerran yhdelle näistä siewisistä poikasista kuoleman. Hän päätti eräänä päivänä siijäläfin katsella meidän huvilaamme, hän oli niin useimmiin miettien istunut kopan reunalla katsellen punaisiksi maalattua peräseinää. Hän oli niitä, jotka eivät tyydy tuntemaan ulkokuorta, vaan tahtowat päästä kaifista selwille; hän koroitti siis siipensä ja ohjasi

rohkeasti kulkunsa aivoimista affunoista sisään, mutta joko syystä ettei hän arwannut wauhdin kovuutta, ta-
hi että hänen päättään huimasi, kun hän näki Senny
Vindin, pohjan satakielen, jonka kuwa riippui seinäs-
sä, niin hän lensi taulun klasia vastaan ja puto-
si kuolleena laattialle. Minä juutelin kuolluttua pie-
nokaisista ja ajattelin: jaloa on uhrata elämänsä kau-
neuden maailmassa.

Minä oleskelin sinä kesänä paljon ulkona ja olin
huomannut että orawa-pariskunta oli rakentanut pesän-
sä lähelle keinulautaa, jolla tarwallisesti istuin lukeis-
sani tahti työskennellessäni ulkona. Gräänä päivänä
olin heittäynyt maahan ja kiintyneenä hupaisen kirjan
lukemiseen en huomannut mitään ennenkuin kat-
si pientä mustaa filmää kiiti suoraan minua kohden. Se
oli pieni orawa, joka sisartensa kanssa teki ensimmäi-
sen retkensä maailmassa. Nämät pienokaiset olivat
hywin waromattomia, ne eivät aawistaneet mitään
waaraa, leikkien juostessaan edestakaisin keinulaudan
ylitse. Olipa yksi niistä tosiaan rohkea, hän hyppäsi
ylös polwelleni, käänsi filmänsä tutkien filmiäni koh-
den ja luki mitä totisimmalla tawalla minun kaswo-
ni juonteista. Tutkikohan ehkä, oliko hänellä wihol-
lisen wai ystäwän kanssa tekemistä? "Ah," ajattelin
minä, "eihän ainoastaan orawanuoriso niin uhka-
rohkeasti mene waaraa vastaan, ja käyttäy niin ym-
märtämättömästi ja hullusti ensimmäisellä retkellään
elämässä. Kun wanhemmat eivät waroittaen ole
lähistöllä, tehdään walitettawasti monta hurjaa tefoa,
eikä kaikesta tule yhtä hywä loppu, kuin pikku ora-
wien tällä kertaa. Nämät olivat tosin sywämieliset
aatokseni istuessani pieni olento polwelleni.

Wielä kerta tuli syksy ja peipponen nosti taas siipensä lentoon. Satoi ankarasti ja myrsky kävi niin rajuna, että katsoiskuuksiet kumartuivat syvään maata kohden. Se oli nöyrä hyvästi jättö sille siivelliselle parvelle, joka jätti Suomen kylmät seudut. Minä olin myrskyn äänessä kuulewanani: kiitos, te pakenevat kesäwieraat, niistä kaikista iloistista lauluisista, joita te wiserfitte katsoiskuuksien warjossa, kiitos siitä ilosta, jonka te tuotitte tuohon yksinkertaiseen rauhalliseen asuntoon, jossa usein teidän ääntänne riemulla ja ihastuksella kuunneltiin! Huomasivatko tiaiset minun kaipaukseni, en woi warmuudella sanoa, mutta yhden tiedän kuitenkin, ja se on, että ne mitä lempeimmällä tavalla koettivat meille korwata laulajien katoamista. Talitiainen koputti taas niin tutun omaisesti affunaan ja katajatiainen katseli niin uteliaasti sisään lämpimään ja hupaiseen huoneeseen, että minä päätin affunalaudalle asettaa ruokaa niille. Ne näyttivät hywin kiitollisilta tästä kohteliaisuudesta ja saapuivat alinomaa nauttimaan anteliaasti tarjotusta ruoasta. Hupaista oli affunan kautta tutkia niiden elämää. Kataja-tiaiset ottivat useimmiten kolme tahi neljä siementä noukkaansa, lensivät lähimpään oksaan sireenisä, ja walitsivat taitawasti sopivan paikan säilyttääkseen kolme siementä, syödessään neljättä. Harvoin walitsivat he semmoisen paikan että siemenet putosivat maahan eivätkä koskaan unhottaneet säilytettyä ruokaa, kuitenkin tapahtui wälin, että warkaat weiwät talletetut jyvät. Minä näin surulla, että pikkulintujenkin seasja warkauden halu muutamissa oli saanut wallan mitä peloittawimmasja määrässä. Ne tiaiset, jotka olivat arkoja, ett'ei-

wät rohjenneet asettua affunalaudalle, jossa minä usein kaswot tuuman kaukana affunaklasista katsele-
 heitä, olivat päättäneet elää siitä mitä muut olivat
 koonneet ja istuivat siis tässä luvattomassa aito-
 muksessa sireenisjä, katsellen missä kumppanit mitään
 pahaa aavistamatta jäilyttivät ruokahalun hyllyttä-
 wiä siemeniä. Nämät tiaisten farkurit olivat wiffe-
 lämpiä kuin taitawimmat kaswuwarfaat ja niillä oli
 sellainen näpistelemisentalo, että se usein jai minun ih-
 metteleämään; mutta se joka oli jäilyttänyt ruoan, huo-
 masi harvoin tahi ei koskaan huomannut mitään.
 "Di lintujen hyllyt," ajattelin taas huokauksella "kun-
 ka te olettefin ihmisjuuri hyllyjen kaltaisial." Wi-
 mein antoivat he ulkona minun lähestyä heitä kyy-
 närän matkalle, ja mitä enemmän syty tului, sitä
 enemmän liittyivät ne ihmisiin, useimmiten ne eivät
 lentäneet pois, waikka kuinka lähelle niitä olisin
 tullut.

Gräänä aamuna hakiwat minun vähäiset lent-
 mittyni turhaan affunalaudalla; minä olin eniferan
 jättänyt suuruksen niille antamatta. Otin siis hampun-
 siemeniä käteeni ja menin ulos. Bienoijet istuivat
 odottaen sireenisjä, ja minun mieleeni johtui ruokkia
 niitä tavalla, jota en vielä koskaan ollut koettanut,
 Ojensin käteni ja katso, yksi wanhimmiista ja wiisaim-
 mista rohkeni, vähän ajattelemisen jälkeen, asettua
 kädelleni, haki nopiaasti itselleen siemenen ja lensi ku-
 seen omituisella tavallansa siellä järteäksseen kowan
 fuoren. Minun riemuni oli suuri. Ensimmäinen as-
 kele oli siis astuttu ja minä ymmärsin nyt vähitel-
 len woiwani kesitytää nuo pienet linnut; minä seisoin
 liikkumatta paikallani ja tuo rohkea lintu nudiisti use-

ampia fertoja käyntinsä kädellä, joka ferta aina rohkeammasti. Muut, nähdesään kumppanin urheuden, seurasivat pian sen esimerkkiä ja tiaiset tulivat, har-
taaksi iloksi, keshiksi, tutuiksi ystävikseni. Minulla ei ole mitään vastaan ruveta ystäväyhteen tällais-
ten wiattomain ja aina iloisten olentojen kanssa. Eräänä päivänä saivat tuttavani ilon saada wie-
rauksen parin mitä siivimpiä mustia tiaisia, jotka
aamistamatta ja ilmoittamatta itseään aivan kodi-
tuneina istuivat sireeniin, muitten kutsujina wai-
kuttamatta, jätän sikseen. Ne olivat äärettömän pie-
niä, nämät tiaiset, paljon katajatieisiä, keshyitä ystä-
viäni, pienemmät; ne wäänsivät mitä wilkkaimmalla
tavalla wäjäisiä walkealla siivällä pilkulla kaunistet-
tuja päitänjää. Nämätkin pitivät hampunsiemeniä
herkkunansa, ne eivät ainoastaan tällä fertaa naut-
tineet siemeniä, vaan nauttivat joka päivä wierais-
ja käynnit; useampiakin fertoja päivässä tulivat ne
tästä lähtien tiaisten ruokapöytään.

Sillawälin tuli toliwi, ja affunalaute oli joka
aamu lafaistawa puhtaaksi, sillä lunta jatoi usein
öisiin siihen ja nousi korkealle affunaruudulle. Minä
näin usein aamulla jälkiä lumesa, mitkä lintujen pie-
net jalat olivat jättäneet, kun he lumesta etsivät jo-
tafin jäänyttä siementä. Nyt ei ollut ensinkään tawa-
tonta että tiaiset asettuivat minun käsillemi, olkapäil-
leni ja käsiwarjilleni. Mutta minä en siihen tyttynyt,
ne olivat myös pakoitettawat syömään huuliltani.
Siihen waadittiin paljon aikaa ja kärsiwällisyyttä.
Hampunsiemeniä huulillani seisojin usein liikkumatta,
etuformi parin tuuman päässä niistä sopiwana is-
tuimpaiffana; pienotaiset epäilivät kauvan, ajatellen

asiaa sen kaitilta vaarallisilta ja hyödyllisiltä puolilta, ja tulivat wihdoin siihen päätöfseen, että jotakin oli uskaltaminen että mahdollisesti jotakin voitettaisiin. He istuivat formelle, nouffien siemeniä huuliltani ja lensiwät pois aiwan tyytyväisinä löhtöönfä. Huhu keshistä tiafista leweni nopeasti, ja naapureita ja ystäviä tuli katsomaan ihmettä. Minun lintuni olivat jo niin keshjä, että yksi söi huulilta kun toinen söi kädestä ja kolmas päästä, johonka myös usein ripoitin siemeniä. Useat saapuivat sydämesfään epäillen kertomuksen totuutta, mutta palasivat suuresti ihmetellen sitä mitä olivat nähneet. Suurinta ihmettelyä nosti minussa se, kun wihdoin paketteja joskus saapui asuntoomme, päällefirjoitukfella: "Lintujen ystäwille." Niin paljon pidettiin huolta pienten lintujen hywinwoinnista, että heille lähetettiin hampunsiemeniä, joista he ankaralla talwella eliwät herkkullisesti, niinkuin prinsjit ja prinsessat.

Siikkurwaisen lintu-elämän ulkona katseleminen, oli minulle ja tädilleni iloinen hurwitus, ja me ihmettelimme usein sitä rauhaa ja yksimielisyyttä, joka wallitfi näissä linnuissa, niin erilainen siitä kestäwästä riidasta peipposten kesken, joista wäfewin walloitti itselleen pääshn ruokafoppaan, silläwälin kun muiden kärsiwällisesti tähtyi odottaa kunnes tämä oli sammutanut nälkänfä ja armollisesti jätti paikkansa toiselle. Mutta wähän sen jälkeen, kun olimme antaneet tyydyttävän lausunnon wallitfewasta yksimielisyydestä, tuli asianlaita äkkiä toisefsi. Suurifukuinen, sangen ylpeä pari saapui, joka ei ainoastaan waikuttanut minuun, waan myös pieniin ystäwiini hämmästy-

tä ja ihmettelystä. Heillä oli pienet kruunut eli tup-
fut päässä jana yttivät, huolimatta heidän kauneudes-
tansa, hyvin teräviltä ja kärsimättömistä; — minus-
sa oli ensi hetkestä asti joku kunnioitus näitä kahta
kohtaan, jotta minun mielestäni epäilemättä olivat
tiais-suvun kuningas ja kuningatar. He eivät ai-
noastaan tahtoneet aterioita yksin, he eivät kärsineet
läheisyydessään ainoatakaan niistä, joiden tähden pöy-
tä oli katettu, he kielsivät kaiken lähestymisen toisten
puolelta säälimättömmimmällä tavalla, he kurittivat
katajattaisia, mustiattaisia, jopa talittaisiakin, he hal-
litsivat alammaisiaan rautawaltikalla; mutta rauha oli
kuitenkin rikottu ja hallitsijien huono esimerkki wai-
tutti wahingollista alammaisiin. Eihän ole aina
hyödyllistä noudattaa niiden käytöstä ja tapoja,
jotka ovat muutamia asteita korkeammalla yhteiskun-
nassa.

Minä käytin turhaan kaikki taitoni kesyttääkse-
ni näitä töyhtö-tiaisia, ne olivat joko liian arkoja
tahi liian ylpeitä. Minä onnistuin ainoastaan siihen
määrään, että yksi heistä kaks kertaa koko talvena
istui kadellani. Waikka nämätkin tulivat jokapäiväi-
siksi wieraitsi affunalle, säilyttivät ne kuitenkin kan-
kean käytöksensä, mielellään väljentäen eroituksensa
ihmisistä. Minä olin ottanut tawaikseni aina puhu-
tella lintujani, josta oli seuraus, että he viimein niin
hyvin tunsivat ääneni, että he tavallisesti wastasi-
wat wiserryksellä lähimetsästä, jos minä portailla
heitä puhuttelin. He saapuivat silloin useimmiten,
jos heidän oli nälkä, asettuivat eteisen owelle, odottaen
kunnes heille wein ruokaa; jopa, ellen ollut ymmärtä-
wänäni heidän ääretöntä ruoan pyyntöänsä, seurasivat

minua puusta puuhun, kävellessäni portaitten ja weräjän välillä, wieläpä seurasiwat maantiellekin, wiser-täen lyhyttä nuottiansa, jonka taitavasti juomenjin: anna ruokaa, anna ruokaa!

Että he erittäin tunsivat minun, huomaa seuraavasta: jos koko joukko ihmisiä kädet ojennettuina tarjosi niille ruokaa, istuivat ne arvelematta ainoastaan minun käsilleni, ne saatiin kuitenkin, jollen minä ollut seurassa, istumaan vieraille käsillekin; mutta syömään vierailta huulilta ei niitä voitu pakottaa, waikka kuinka rehelliisesti koetettiin. Mieluisanmuin näkivät he hoitajansa aina samoissa vaatteissa, he eivät rakastaneet parisiilaista muutosta puuvuissa; he pitivät erittäin tummista ja wakaistista wäreistä, pienten hoidokasteni mieli oli sangen yksinfertainen, ehkä vähän yksipuolinenkin. He kammojsuivat selwästi sjaaleja, jonka liikkumat ripseet usein peloittiwat heitä ja kuinka kauniisti hywänjä minä käärin sjaalin hartioilleni, en woinut kuitenkaan wiehättää noita itsepiintaisia. Tumma kappa ynnä sen mukainen tumma pääähine oli enimmä heidän tummallisen mielenjä mukainen.

Balateshani kansakoulusta, jossa annoin aamupäivän opetustunteja, istuivat lemmittyäni usein kunnossa talon weräjän wieressä, odottaen minua ja kun he näkivät enji wilahduksen hoitajastaan, lensiwät he minua vastaan, ja kun minulla aina oli hampunsiemeniä taskussa, söiwät he jo weräjällä ateriansa minun kädestäni. Sen jälkeen seuraawat he minua tawallisesti tunnetulle affinalaudalle, jossa vielä terranruokin piffu-ystäwiäni.

Uusiin kului koko talwi ja lumi alkoi sulaa fewät-auriongon jäteistä, fewät, niin terwetultu, kun se ta-

wallijesti oli meille, oli tällä kertaa vähemmän, sillä me havaitsimme kohta, että tiaiset yhä harvemmin kävivät ruokapaikassaan, mitä enemmän lämpimämpi vuoden aika lähestyi, ja vihdoinkin teimme sen surullisen keksinnön, että ne kokonaan pysyivät poissa. Hampun siemenet kieriivät edestakaisin affinalaudalla, eivät mitkään pienet nousat enään poimineet niitä, ja meidän kaipaustemme oli juuri, vaikka me ymmärsimme että ne olivat etsineet pesimäpaikkaansa ja kiintyneet rakennustaiteen salaisuuksiin; ne olivat epäilemättä taitavia arkkitektejä, nämä pienet siivekkäät olennot, jotka olivat lufeneet niin vähän, mutta ymmärsivät niin paljon, niin erilaisina niistä, jotka usein ymmärtävät vähän, vaikka he tunsivat paljon.

Soku viikko oli kulunut tiaisten lähdöstä ruokapaikaltaan, kun minä eräänä iltana aamuna kävelin lähes virstan pitkää tietä kotoani koulun; hämmähtelin lehdettömissä puissa ja minä kuljin aivan hiljakseni eteenpäin, tähdessä mitassa nauttiakseni kirkkaan raitista ilmaa. Wähäijessä laidun haassa, jonka siivuitse tieni kulkuri, sangen laulana kotoani, olivat linnut alkaneet laulajaiset, niin ihanat, että minä vasten tahtoaniinkin pysähdyn hetkeksi kuuntelemaan näitä erilaisia ääniä, jotka kuitenkin yhtä hyvin kuuluivat yhteen kuin kauniimman soittoakun soitto. Olenpa usein kuullut vähemmänkin onnistuneita soittoniekkia ja kuitenkin on minun tähtynyt mäsää siisäänääsihlipusta laulajaisiin. Täällä ei seisunut mitään wahtimestaria vaatimassa pilettiä, eivätkä laulajat olleet vähänkään pahoillansa nähdesään kuinka harvoja kuulioita oli saapunut. Oli elämää ja liikettä

joka ofjalla ja eräässä lepässä hawaitfin niin ääretömän luvun katajatieaisia, ettei ollut yhtä ofjaa, jolla ei useita pieniä mustapäisiä olentoja olisi nähtynyt. Mieleeni johtui puhutella niitä, pikemmin leikillä kuin toivossa kohdata täällä wanhoja tuttuja. Minulla oli vielä siemen rasia taskussa ja, ojentaen käteni, jolle olin ripoitannut hampunsiemeniä, tervehdin minä tätä pikfulintuparvea sanoilla: "Hyvää huomenta, pienet ystävä, suurus on pöydässä"! Mahdotonta on kertoa sitä ihmettelyä, woinpa melkein sanoa hämmästystä, joka walloitti minun, kun yksi pikfulinnuista, jättäen parven, istui kädelleni ja nouffi muutamia siemeniä siitä. Pian seurasi toinen esimerkkiä ja minä seisoin niin kauvan, ruokkien raffaita tuttujani, että ainoastaan ruokafellon helinä lähitalosta, ilmoittaen kello yhdeksää, herätti minun tästä hupaisesta toimesta ja muistutti minulle welvollisuuden waatimista, joka kutsui minua odottawien oppilasten tykö kouluihin. Nämät kuuntelivat äänettömällä ihastujella kertomusta aamun tapauksesta ja heidän filmänsä loistivat toiwowasta odotuksesta, että heille itselleen joskus onnistuisi kesityttää pieni wifertäwäinen lintu.

Enemmän kuin wiikon ajan tapasin tieaiset melkein joka aamu samalla paikalla, samalla kellon lyömällä, suuressa laulajaisjalissa, ja joka kerta olivat he wieraina kädelläni. Me odotamme tänä vuonna ystävää toivossa että pikku tieaiset taas etsiwät raffaan ruokapaikkansa, etteivät he kokonaan ole unhoittaneet kanssakäymistään ihmisten kanssa ja että se pieni parwi on lisääntynyt niistä poikajista, jotka suuren luesen oivat nähneet päivän valon. Pari katajatieaista on jo palannut ja käy joka päivä muutama kerta tervehdimässä affunalaudalla.

Tämän vähäisen, aivan todenperäisen fertomuksen kautta pikkulintujen elämästä, olen tahtonut kehottaa joka perheen isää ja äitiä lapsisjansa, aifsimmaasta nuoruudesta alkaen, herättämään raffautta luontofappaleihin ja esittää sitä huwia, jonka me juuri niitä hoitamalla voimme saada, myöskin ystävällisiltä pikkulinnuiltamme, jotka laulawat iloisia wijerryksiänsä ihmisille, mutta joita niin usein palkitaan häwyttämällä kiittämättömyydellä. Koska erittäin pojilla usein on huwitukseksi ryöstää pikkulintujen pesiä, wiskata alas niiden poikaset tahi ottaa haltuunsa munat, pikkulintujen ainoan omaisuuden, koko niiden elämänsä, niin pitää niille opetettaman, että paljon suurempi huwi tarjotaan heille sillä, että torjuwat kissojaseudulta, että waristawat ruokaa puitten iloisille asukkailla. Tämä on epäilemättä kestävämpi huwi, kuin se lyhyt ilo, jonka muutamat ryöstetyt munat woivat heille tuottaa. Kun pikkulinnut usein rakentawat pesänsä faton harjan alle tahi ullakolletin tuwan yläpuolella, eikö silloin ole meidän welwollisuutemme pitää niitä hywinä ystäwinämme, wieraina, joidenka palausta me ikävällä odotamme; ne owat meidän pienet hyyryläisemme, jotka, waiff'eiwät maksakaan mitään hyyryä, kuitenkin owat mitä rauhallisia hyyryläisiä. Ne eiwät kielittele talon perheen asioista, ne eiwät pyyhä päästä kahwia juomaan emännän luo, ne pyytävät ainoastaan vähän jurwimia tahi leiwän murenia ja laulawat kauniimman wijerryksiänsä kiitokseksi tästä vähästä. Jos meidän muut naapurimme olisivat yhtä rauhallisia, silloin olisi seura-elämämme paradisi maan päällä.

Kansakoulunfin opettajain ja opettajarten tulee ajatella kuinka hyödyllistä on oppilaille esittää sitä

iloa, jonka hyvyys eläimiä kohtaan voi meille lahjoittaa. Esimerkiksi kuinka hyvät sanat voivat kantaa hyvän hedelmän, tahdon jutella seuraavan pienen tapauksen:

Kotipaikallani tuli terta tavan asiaksi että seudun pojat ampuivat tahi pyysivät kaikenlaisia rästaita, joita he sitten myivät muutamasta pennistä kappale. Rästään murhaamis-raino oli wallannut senkin koulun pojat, jossa minä joka päivä opetin ja joutohetkensä käyttivät he pysyvä kädessä tuohon julmaan metsästykseen. Kun sanoma siitä tuli korviini, puhuin minä linturaukkojen nimesä niin ystävällisesti oppilaille, että ihylliset luullakseni häpeivät, syttömät innostuivat lintujen suojelukseseen. Erittäin tyttöjä valtafi into suojella vähäisiä siivekkäitä olen-toja, joita niin usein hyppeli ruohossa kouluhuoneen affunain edessä, noukkien koria tahi etsien hyönteisiä. Nyt on pikku tyttöjeni rakkaus lintuihin käynyt niin pitkälle, että yksi niistä on syttellyt pääskystä, joka on rakentanut pesänsä hänen kotonsa kirkkhirren alle, ja saanut sen niin kesyksi, ettei se lennä pois, waikka hän meniisi lintua kuinka lifelle; juurella mielihyvällä hän tämän minulle kertoi, ja luulenpa että hän on vähän ylpeäkin taidostansa kesyttää pääskystä. Toi-nen oppilaista ripoittaa leivänmurenia tiwelle linnunpesän alle, josta lintu-ema ja isä ne wiewät poikafille pesässä. Suurta iloa tuottaa tälle oppilaal-len linnunpoikasten ensimmäisen retken katseleminen ynnä niiden ensi koetukset itseksään syöä jotain ripotetuista leivänmurenista. Kinekirjoituksessa, jonka hän kirjeen muotoon eräänä koulutuntina walmisti, selitti hän sangen siwällä tavalla ajatuksensa pienes-

tä lintuperheestä ja siitä hurvista, minä huolenpito tästä oli hänelle tuottanut.

Minä, jolla on ollut niin sydämellinen kansakäyminen metsän siivekässten aasakässten kansa, olen tämän kautta puhunut niiden nimesä ja juuri nyt kuulen peipposen laulun awoimesta affunasta. Pikku lintu lähettää tämän wiserrysen kautta tervehdyksensä näiden rivien ystävälliselle lufialle.

tä linnuorjesta ja siitä puolesta, josta puolesta
tässä oli hänelle tultu.

Siinä, jolla on ollut niin epäonnellisen tunteen
tämmin meidän jättäminen tunteen tunteen, olen
tämän tunteen tunteen tunteen tunteen ja jättänyt
tunteen tunteen tunteen tunteen tunteen. Tällain
lunta lähten tunteen tunteen tunteen tunteen
ja näiden tunteen tunteen tunteen tunteen.